

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ АвіАЦІЙНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

Найменування центрального органу управління освітою, власника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. директора

Алла АДАМЕНКО

« 28 »

08

2022р.

ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАНЬ

Назва навчальної дисципліни

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки фахового молодшого бакалавра

Назва освітньо-професійного ступеня

спеціальності 051 Економіка

Шифр і назва спеціальності

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Київським авіаційним фаховим коледжем

Повне найменування вищого навчального закладу

Розробник: В. Крюкова – викладач спецкурсів

Схвалено на засіданні циклової комісії
гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Назва циклової комісії

Протокол № 1, від «29» серпня 2022р.

Голова циклової комісії

 Крюкова В.В.
Підпис Прізвище та інішالی

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи філософських знань» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності «Економіка».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є антологія світової філософської думки. Роль філософії в становленні і розвитку українського суспільства

Міждисциплінарні зв'язки: вивченню дисципліни «Основи філософських знань» передують дисципліни: «Історія України», «Культурологія», «Всесвітня історія», з подальшим вивченням дисципліни «Соціологія».

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

- Тема 1. Предмет і система філософії.
- Тема 2. Філософія стародавнього світу.
- Тема 3. Філософія середніх віків та доби Відродження.
- Тема 4. Філософія Нового часу та епохи Просвітництва.
- Німецька класична філософія.
- Тема 5. Сучасна філософія.
- Тема 6. Філософська думка в Україні.
- Тема 7. Філософська онтологія: проблеми буття.
- Тема 8. Духовний вимір людського буття.
- Тема 9. Основи філософського вчення про розвиток.
- Тема 10. Проблеми гносеології.
- Тема 11. Проблема соціальної філософії.
- Тема 12. Релігія, як культурно – історичний феномен.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи філософських знань» є надання знань з історії філософії та релігійних вірувань як світогляду людини, сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи філософських знань» є вивчення філософії та релігієзнавства, сприяння гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії та релігієзнавства.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

– етапи розвитку світової філософської думки;

– знати імена видатних історичних осіб і їхній вклад в розвиток філософської думки.

вміти:

– самостійно аналізувати складні явища суспільного життя;

– вміти пов'язувати загально-філософські проблеми з вирішенням загально-філософські проблеми з вирішенням завдань соціально-політичного розвитку країни.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 годин за навчальним планом.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1.1. Предмет і система філософії

Джерела філософії. Філософія — одвічна активна-діяльна любов людини до мудрості. Різноманітність уявлень премудрість. Філософія як форма суспільної свідомості. Предмет і функції філософії.

Пізнавальна функція філософії. Практичне і пізнавальне ставлення людини до світу і до самої себе як предмет філософського пізнання. Специфіка філософського знання. Пізнавальна діяльність філософії та її мета. Науковість філософії і філософічність науки.

Світоглядна функція філософії. Світогляд як теоретичне ставлення до сущого з позицій належного. Структура світогляду. Світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння. Типологія світогляду: наївний реалізм, міфологія, релігія, філософія. Основні світоглядні проблеми філософії, її сутність, специфіка і взаємозв'язок. Протилежність і єдність матеріалізму та ідеалізму.

Методологічна функція філософії. Науковий метод як усвідомлений людиною спосіб пізнання, пізнання і практичної діяльності, що адекватні природі реальності. Методологія та її різновиди. Філософія як теорія і методологія. Діалектика і метафізика, їх співвідношення. Різноманітність історичних форм метафізики і діалектики.

Культурно-виховна функція філософії. Філософія - квінтесенція духовної культури людства. Значення філософії у культурному становленні та розвитку людини. Філософія як «історична епоха, схоплена думкою» /Гегель/. Духовний досвід філософії в усвідомленні одвічних проблем життя і смерті, добра і зла, смислу людського буття, щастя, цінності людського буття.

Гуманістична орієнтація філософії і пошук засобів дійсного утвердження гуманізму.

Тема 1.2. Філософія Стародавнього світу

Стародавня філософія Індії, як зародок і колыска всіх наступних типів філософії. Стародавні вірування: веризм, брахманізм, буддизм, індуїзм. Проблема позбавлення людини страждань у філософії Стародавньої Індії. Людина — змістовне ядро всіх проблем стародавньої філософії.

Категорія «дао» у давньокитайській філософії — фіксація закономірної основи людських пошуків щастя. Учення Конфуція про людину: проблеми самоконтролю, самоврядування, «культуризація» внутрішнього життя.

Особливості умови формування та етапи розвитку античної філософії. Розвиток ідей в античній натурфілософії. Ідеї та представники класики в розвитку філософії: софісти, Сократ, Платон, Аристотель. Загальні риси, провідні школи та ідейні здобутки пізньої античної філософії.

Тема 1.3. Філософія Середніх віків та доби Відродження

Нові умови розвитку філософії. Від політеїзму до монотеїзму. Патристика. Релігійний характер філософських пошуків. Містика і схоластика. Теологія і теософія.

Гріх, спокута і спасіння людини як предмет філософських роздумів і вірувань. Проблема співвідношення віри і знання, цінностей земного життя і

християнського милосердя. Основні регіони розвитку середньовічної філософії: Західна Європа, Візантія, мусульманський Схід.

Філософія епохи Відродження. Основний зміст епохи і його відбиття у філософському антропоцентризмі. Геліоцентризм, пасеїзм. Проблема людської особистості у гуманістичній філософській традиції епохи Відродження.

Тема 1.4. Філософія Нового часу та Просвітництва

Якісно нова спрямованість філософії в епоху ранніх буржуазних революцій у Європі. Критика середньовічної схоластики і містики, пошуки продуктивного методу пізнання. Сенсуалізм і раціональний ідеал у філософії Просвітництва.

Ф. Бекон — засновник емпіризму. Метод наукового пізнання природи. Рене Декарт — засновник раціонального напрямку в філософії. Метод раціоналістичної дедукції. Філософія Д. Локка.

Тема 1.5. Німецька класична філософія

І. Кант — родоначальник німецької класичної філософії. Натур-філософія Шеллінга. Активна самодіяльність морського Духу — головна тема німецького ідеалізму (Фіхте). Ідеалістична діалектика розвитку світу і людини як основне досягнення гегелівської філософії.

Проблема свободи людини і шляхів її соціального звільнення у філософії французького матеріалізму ХУІІІ ст.

Класична німецька філософія. Моральний смисл обмеження людського розуму і розширення меж віри у філософії Канта. Активна самодіяльність людського Духу — наскрізна тема німецького ідеалізму /Фіхте/. ідеалістична діалектика розвитку світу і людини як основне досягнення гегелівської філософії. Гуманістичний зміст антропологічного матеріалізму Фейєрбаха. Критика релігії та ідеалізму у філософії Фейєрбаха.

Тема 1.6. Сучасна філософія

Неокласична філософія кінця ХІХ — початок ХХ ст. Психологізм і психоаналіз і неопрагматизм. Екзистенціальна філософія та її різновиди. Проблеми знання мови, розуміння у філософії ХХ ст.

Тема 1.7. Філософська думка в Україні

Розвиток філософської думки в Україні у ХІІІ—ХVІІІ ст. Києво-Могилянська академія як осередок розвитку філософії в Україні. Моральна філософія ХVІІІ ст. і бачення нею шляхів досягнення людського щастя. Проблема людини у філософських роздумах Сковороди. ідея «сродної праці».

Проблема звільнення людини і нації у творах мислителів Кирило-Мефодіївського братства. Філософські ідеї Т.Г.Шевченка. Розробка антропологічного принципу та ідея суспільного прогресу у творчості Франка, Драгоманова, Лесі Українки, Грушевського. Подальший розвиток філософської думки в Україні.

Тема 1.8. Проблема онтології

Фундаментальне значення проблеми буття для філософії. Вихідні концепції буття в історії філософії. Особливості неокласичного розуміння буття. Специфіка людського буття і мислення.

Тема 1.9. Проблеми гносеології

Поняття пізнання та його змістові складові. Види пізнання та їх взаємозв'язок. Рівні та форми пізнання. Учення про істину та її критерії.

Тема 1.10. Проблеми соціальної філософії

Проблематичність людського буття. буття, життя та існування людини. Проблема походження людини. Співвідношення понять «людини — індивід — особа — особливість». Поняття цінностей. Вихідні цінності людського буття. Смерть, безсмертя та проблема сенсу життя.

3. Рекомендована література

1. Бичко І.В. Філософія: Курс лекцій. — К., 2002.
2. Заїченко Г. Філософія: Підручник. — К., 1998.
3. Фролов І.Т. Введение в философию: В 2 ч. — М., 2000.
4. Тарасенко М.Ф. Історія філософії України. — К., 1994.
5. Лавриненко В.П. Філософія: Підручник. — К., 1998.
6. Надольний І.О. Філософія: Навчальний посібник. — К., 2001.
7. Невлева І.М. Философия. Учебник. — М., 2001.
8. Мамардачивили Мераб. Эстетика мышления. — М., 2000.
9. Бублик С.А. Релігієзнавство. — К., 2000.
10. Семенюк Е.П. Практикум з філософії. — К., 2003.
11. Енциклопедія. Релігії світу. — К., 2003.
12. Андрушенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. — К., 1993.
13. Мир философии: Книга для чтения. Ч.1,2. — М., 1991.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання Екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання Комплексний державний екзамен.
